

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету управління,
адміністрування та туризму

Свєній РУДНІЧЕНКО

01.09.2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Кон'юнктура світових ринків

Назва дисципліни

Призначення Робочої програми Для освітніх програм різних спеціальностей
Рівень вищої освіти Перший (бакалаврський)
Освітньо-професійна програма Управління торговельним бізнесом і комерційна логістика
Обсяг дисципліни – 4 кредити ЄКТС
Мова навчання – українська
Статус дисципліни: вибіркова
Факультет – Управління, адміністрування та туризму
Кафедра – Економічної теорії, підприємництва та торгівлі

Форма здобуття освіти	Загальний обсяг		Кількість годин						Курсовий проєкт	Курсова робота	Форма семестрового контролю	
	Кредити ЄКТС	Години	Аудиторні заняття					Самостійна робота, у т.ч. ІРС			Залік	Іспит
			Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття	Семінарські заняття					
Д	4	120	50	32		18		70			+	
З	4	120	12	8		4		108			+	

Робоча програма складена канд. екон. наук, доц **Наталія ТАНАСІЄНКО**

Схвалена на засіданні кафедри Економічної теорії, підприємництва та торгівлі

Протокол від 29.08.2025 р. № 1

Зав. кафедри **Лариса ЛЮБОХИНЕЦЬ**

2 ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Дисципліна «Кон'юнктура світових ринків» є однією із вибіркових дисциплін і займає важливе місце у підготовці здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, очної (денної) (далі – денної) та заочної форм здобуття вищої освіти, які навчаються за освітньо-професійною програмою «Управління торговельним бізнесом і комерційна логістика» в межах спеціальності 076 «Підприємництво та торгівля».

Дисципліна «Кон'юнктура світових ринків» вивчає сутність і закономірності формування ринкової кон'юнктури, методи та інструменти її дослідження, а також особливості аналізу тенденцій розвитку національних і світових ринків.

Відповідно до освітньої програми «Управління торговельним бізнесом та комерційна логістика» дисципліна має забезпечити:

- **компетентності:** здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; здатність застосовувати отримані знання в практичних ситуаціях; навички використання інформаційних і комунікаційних технологій; здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел; здатність обирати та використовувати відповідні методи, інструментарій для обґрунтування рішень щодо створення, функціонування підприємницьких і торговельних структур.

Мета дисципліни – формування у студентів теоретичних знань, прикладних вмій та навичок щодо використання принципів, методів та показників для оцінювання і прогнозування кон'юнктури ринку.

Предмет дисципліни – закономірності формування та зміни стану ринкової кон'юнктури, методи її дослідження та аналізу, оцінка впливу кон'юнктурних коливань на розвиток бізнесу та економіки загалом.

Завдання дисципліни – надати студентам знання про закономірності формування та розвитку ринкової кон'юнктури, методи її дослідження й аналізу; формування практичних навичок оцінки стану та тенденцій різних ринків для прийняття ефективних управлінських рішень.

Результати навчання. Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен: **знати** загальнотеоретичні основи дисципліни; методологію кон'юнктурних досліджень; основні форми прояву ринкової кон'юнктури; **визначати** цілі кон'юнктурного аналізу; **розробляти** програму дослідження кон'юнктури ринку; **виділяти** основні кон'юнктурутворюючі фактори досліджуваного ринку; **прогнозувати** динаміку ринкової кон'юнктури, використовуючи різні методи прогнозування; **проводити** кон'юнктурний аналіз ринкового середовища; **визначати** головні конкурентні переваги фірми в існуючому кон'юнктурному середовищі; **виробляти** рекомендації для розроблення й обґрунтування цінової політики фірми як на внутрішньому, так і на зовнішньому товарних ринках.

3 СТРУКТУРА ЗАЛІКОВИХ КРЕДИТІВ ДИСЦИПЛІНИ

Назва теми	Кількість годин, відведених на					
	Денну форму			Заочну форму		
	Лекції	Практичні заняття	СРС	Лекції	Практичні заняття	СРС
1. Поняття кон'юнктури ринку та її вплив на бізнес та економіку	2	2	5	2	2	9
2. Методологія кон'юнктурних досліджень	2		5			9
3. Система показників кон'юнктури ринку	2	2	6			9
4. Методичний інструментарій дослідження кон'юнктури ринку	2		6			9
5. Кон'юнктурний аналіз масштабу і типу ринків	2	2	6	2		9
6. Кон'юнктурний аналіз тенденцій розвитку ринку, його стійкості та циклічності	2		6			9
7. Особливості кон'юнктурних досліджень світових ринків. Дослідження кон'юнктури ринку нафти та нафтопродуктів	2	2	6	2	2	9
8. Кон'юнктура світового ринку паливно-енергетичних ресурсів	4	2	6			9
9. Аналіз світового ринку машин та обладнання	4	2	6			9
10. Закономірності розвитку кон'юнктури ринків продовольчих товарів	2	2	6	2		9
11. Кон'юнктурний аналіз ринку послуг	4	2	6			9
12. Кон'юнктура ринку науково-технічної продукції	4	2	6			9
Разом за семестр	32	18	70	8	4	108

4 ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1 Зміст лекційного матеріалу

№ лекції	Перелік тем лекцій, їх анотація	Кількість годин
1	Тема 1. Поняття кон'юнктури ринку та її вплив на бізнес та економіку Предмет, об'єкт та завдання вивчення дисципліни «Кон'юнктура світових ринків». Визначення поняття кон'юнктури ринку, її види та вплив на бізнес і економіку. Дефіцитна кон'юнктура. Профіцитна кон'юнктура. Збалансована кон'юнктура ринку. Класифікація видів кон'юнктури ринку. Кон'юнктура товарних ринків. Вплив кон'юнктури на бізнес та економіку. Дослідження основних факторів, що впливають на кон'юнктуру ринку (економічні, політичні, соціокультурні тощо). Літ.: [1, с.12-15; 2, с.56-59; 3, с.14-24; 4; 5; 6].	2
2	Тема 2. Методологія кон'юнктурних досліджень Методологія проведення кон'юнктурних досліджень: основні підходи, методи та засоби аналізу кон'юнктури ринку. Статистичні методи в кон'юнктурних дослідженнях: використання статистичних даних та методів для виявлення тенденцій, прогнозування розвитку ринку. Анкетування та опитування як інструменти кон'юнктурних досліджень: методика проведення опитувань, збір та аналіз даних, отриманих від респондентів. Дослідження ринкових сегментів у кон'юнктурних дослідженнях: визначення та аналіз ринкових сегментів, їх ролі в кон'юнктурі ринку. Використання економіметричних моделей у кон'юнктурних дослідженнях: застосування математичних та статистичних методів для моделювання та прогнозування ринкової кон'юнктури. Літ.: [1; 2; 3, с.24-33; 4; 5; 6; 7].	2
3	Тема 3. Система показників кон'юнктури ринку Завдання вивчення ринкової кон'юнктури. Вимоги до економічних показників ринкової кон'юнктури. Система основних показників ринкової кон'юнктури та їх взаємозв'язки. Пропозиція та її основні показники. Попит. Ціна. Пропорційність розвитку ринку. Показники структури товарообігу. Типологія ринків. Масштаб ринку. Ділова активність. Портфель замовлень. Стійкість і циклічність розвитку ринку. Оцінка тенденцій розвитку ринку. Літ.: [1; 2, с.100-124; 3; 4; 5; 6].	2
4	Тема 4. Методичний інструментарій дослідження кон'юнктури ринку Етапи дослідження економічної кон'юнктури та інформаційне забезпечення. Методика вивчення кон'юнктури. Етапи кон'юнктурних досліджень. Особливості методів збору первинної інформації для оцінювання кон'юнктури ринку. Основні сектори ринку вторинної кон'юнктурної інформації. Класифікація методів аналізу кон'юнктури ринку. Аналітичні методи. Організація розробки кон'юнктурних прогнозів. Вимоги до прогнозів. Точність прогнозу. Послідовність виконання прогнозу. Горизонт прогнозування. Методи прогнозування: методи експертних оцінок; екстраполяційні методи та моделі. Літ.: [1; 2, с.124-144; 3; 4; 5; 6; 7].	2
5	Тема 5. Кон'юнктурний аналіз масштабу і типу ринків Аналіз масштабу і потенціалу ринку. Показники товарообігу. Характеристика частки фірми. Категорії потенціалу ринку. Модель виробничого потенціалу. Місткість ринку. Насиченість ринку. Моральний та фізичний знос товару. Аналіз структури ринку, ступеня його монополізації та інтенсивності конкуренції. Конкуренція. Ознаки досконалої конкуренції. Монополістична конкуренція. Олігополія. Монополія. Показник концентрації. Літ.: [1; 2; 3; 4; 5; 6; 7].	2
6	Тема 6. Кон'юнктурний аналіз тенденцій розвитку ринку, його стійкості та циклічності Аналіз тенденцій розвитку ринку. Статистичні методи виявлення тенденцій розвитку. Метод технічного згладжування. Метод механічного згладжування. Метод аналітичного вирівнювання. Основні рівняння тренду. Аналіз стійкості ринку. Аналіз циклічності ринку. Характеристика фаз економічного циклу. Сезонні коливання. Використання трендового моделювання при оцінці варіаційних та динамічних характеристик ринкових індикаторів. Літ.: [1; 2, с.48-56; 174-187; 3; 4; 5; 6; 7].	2

7	<p>Тема 7. Особливості кон'юнктурних досліджень світових ринків. Дослідження конюнктури ринку нафти та нафтопродуктів</p> <p>Структура світових ринків. Типи ринків та їх взаємодія. Внутрішній ринок. Національний ринок. Світовий ринок. Регіональна структура світового ринку. Товарна структура світового ринку. Сектори світового ринку. Система показників дослідження кон'юнктури ринку нафти та нафтопродуктів. Аналіз світового ринку нафти і нафтопродуктів.</p> <p>Літ.: [1; 2; 3, с.63-78; 4; 5; 6; 7].</p>	2
8	<p>Тема 8. Кон'юнктура світового ринку паливно-енергетичних ресурсів</p> <p>Сутність світового ринку паливних та енергетичних ресурсів. Енергетичні баланси. Паливно-енергетична сировина. Паливно-енергетичний комплекс. Аналіз світового ринку газу. Товарно-транспортна структура світового ринку природного газу.</p> <p>Літ.: [1, с.30-42; 2; 3; 4; 5; 6; 7; 9].</p>	2
9	<p>Тема 8. Кон'юнктура світового ринку паливно-енергетичних ресурсів</p> <p>Світові ринки вугілля, електроенергії та інших енергоносіїв. Україна на світовому ринку паливно-енергетичних ресурсів.</p> <p>Літ.: [1, с.30-42; 2; 3; 4; 5; 6; 7; 9].</p>	2
10	<p>Тема 9. Аналіз світового ринку машин та обладнання</p> <p>Особливості світового ринку машин та обладнання. Сегменти світового ринку машин та обладнання. Види машин та устаткування за Стандартною міжнародною торговою класифікацією ООН. Аналіз ціноутворення на машини та обладнання. Аналіз світової торгівлі машин та обладнання.</p> <p>Літ.: [1, с.20-29; 2; 3, с.126-140; 4; 5; 6; 7].</p>	2
11	<p>Тема 9. Аналіз світового ринку машин та обладнання</p> <p>Особливості торгівлі машинно-технічною продукцією. Торгівля готовою продукцією. Торгівля машинно-технічною продукцією в розібраному вигляді. Торгівля комплектним обладнанням.</p> <p>Літ.: [1, с.20-29; 2; 3, с.126-140; 4; 5; 6; 7].</p>	2
12	<p>Тема 10. Закономірності розвитку кон'юнктури ринків продовольчих товарів</p> <p>Сутність світового ринку продовольства. Продовольчий ринок. Аграрний ринок. Галузі продовольчого ринку. Суб'єкти та об'єкти продовольчого ринку. Класифікація продовольчих ринків. Типи країн за рівнем забезпеченості продовольством. Оптові ринки продовольчої продукції у світі та в Україні. Світова біржова торгівля продовольством. Основні світові товарні біржі з торгівлі продовольчою продукцією.</p> <p>Літ.: [1; 2; 3, с.140-158; 4; 5; 6; 7; 8, с.43-47; 9].</p>	2
13	<p>Тема 11. Кон'юнктурний аналіз ринку послуг</p> <p>Значення та особливості світового ринку послуг. Передумови та умови розвитку світового ринку послуг. Основні особливості світового ринку послуг. Структура ринку послуг. Класифікація послуг. Міжнародний лізинг. Міжнародний факторинг. Міжнародний форфейтинг. Міжнародний френчайзинг. Міжнародний консалтинг.</p> <p>Літ.: [1; 2; 3, с.158-172; 4; 5; 6; 7].</p>	2
14	<p>Тема 11. Кон'юнктурний аналіз ринку послуг</p> <p>Аналіз світового ринку транспортних послуг. Система транспортних послуг. Міжнародні перевезення або міжнародні сполучення. Аналіз світового ринку туристичних послуг. Ринок туристичних послуг.</p> <p>Літ.: [1; 2; 3, с.158-172; 4; 5; 6; 7].</p>	2
15	<p>Тема 12. Кон'юнктура ринку науково-технічної продукції</p> <p>Особливості ринку науково-технічної продукції. Життєвий цикл виробу. Види фірм у науково-технічній сфері.</p> <p>Літ.: [1; 2, с.311-332; 3; 4; 5; 6; 7].</p>	2
16	<p>Тема 12. Кон'юнктура ринку науково-технічної продукції</p> <p>Показники кон'юнктури науково-технічної продукції. Особливості ціноутворення у науково-технічній сфері.</p> <p>Літ.: [1; 2, с.311-332; 3; 4; 5; 6; 7].</p>	2
Разом за семестр		32

Перелік оглядових лекцій для студентів заочної форми здобуття освіти

Номер лекції	Тема лекції	Кількість годин
1	Поняття кон'юнктури ринку та її вплив на бізнес та економіку. Методологія кон'юнктурних досліджень. Система показників кон'юнктури ринку. Літ.: [1, с.12-15; 2, с.56-59; 100-124; 3, с.14-33; 4; 5; 6; 7].	2
2	Методичний інструментарій дослідження кон'юнктури ринку. Кон'юнктурний аналіз масштабу і типу ринків. Кон'юнктурний аналіз тенденцій розвитку ринку, його стійкості та циклічності. Літ.: [1; 2, с.48-56; 124-144, 174-187; 3; 4; 5; 6; 7].	2
3	Особливості кон'юнктурних досліджень світових ринків. Дослідження кон'юнктури ринку нафти та нафтопродуктів. Кон'юнктура світового ринку паливно-енергетичних ресурсів. Аналіз світового ринку машин та обладнання. Літ.: [1, с.20-29; 2; 3, с.63-78, 126-140; 4; 5; 6; 7].	2
4	Закономірності розвитку кон'юнктури ринків продовольчих товарів. Кон'юнктурний аналіз ринку послуг. Кон'юнктура ринку науково-технічної продукції. Літ.: [1; 2; 3, с.140-172; 4; 5; 6; 7; 8, с.43-47; 9].	2
Разом за семестр		8

4.2 Зміст практичних занять

Перелік практичних занять для студентів денної форми здобуття освіти

№ з/п	Теми практичних занять, їх зміст	Кількість год.
1	<p>Тема 1. Поняття кон'юнктури ринку та її вплив на бізнес та економіку</p> <ol style="list-style-type: none"> Предмет, об'єкт та завдання вивчення дисципліни «Кон'юнктура світових ринків». Визначення поняття кон'юнктури ринку, її види та вплив на бізнес і економіку. Дослідження основних факторів, що впливають на кон'юнктуру ринку (економічні, політичні, соціокультурні тощо). <p>Літ.: [1, с.12-15; 2, с.56-59; 3, с.14-24; 4; 5; 6].</p> <p>Тема 2. Методологія кон'юнктурних досліджень</p> <ol style="list-style-type: none"> Методологія проведення кон'юнктурних досліджень: основні підходи, методи та засоби аналізу кон'юнктури ринку. Статистичні методи в кон'юнктурних дослідженнях: використання статистичних даних та методів для виявлення тенденцій, прогнозування розвитку ринку. Анкетування та опитування як інструменти кон'юнктурних досліджень: методика проведення опитувань, збір та аналіз даних, отриманих від респондентів. Дослідження ринкових сегментів у кон'юнктурних дослідженнях: визначення та аналіз ринкових сегментів, їх ролі в кон'юнктурі ринку. Використання економетричних моделей у кон'юнктурних дослідженнях: застосування математичних та статистичних методів для моделювання та прогнозування ринкової кон'юнктури. <p>Літ.: [1; 2; 3, с.24-33; 4; 5; 6; 7].</p>	2
2	<p>Тема 3. Система показників кон'юнктури ринку</p> <ol style="list-style-type: none"> Завдання вивчення ринкової кон'юнктури. Вимоги до економічних показників ринкової кон'юнктури Система основних показників ринкової кон'юнктури та їх взаємозв'язки <p>Літ.:[1; 2, с.100-124; 3; 4; 5; 6].</p> <p>Тема 4. Методичний інструментарій дослідження кон'юнктури ринку</p> <ol style="list-style-type: none"> Етапи дослідження економічної кон'юнктури та інформаційне забезпечення. Класифікація методів аналізу кон'юнктури ринку. Організація розробки кон'юнктурних прогнозів. <p>Літ.: [1; 2, с.124-144; 3; 4; 5; 6; 7].</p>	2
3	<p>Тема 5. Кон'юнктурний аналіз масштабу і типу ринків</p> <ol style="list-style-type: none"> Аналіз масштабу і потенціалу ринку. Аналіз структури ринку, ступеня його монополізації та інтенсивності конкуренції. <p>Літ.: [1; 2; 3; 4; 5; 6; 7].</p>	2

	<p>Тема 6. Кон'юнктурний аналіз тенденцій розвитку ринку, його стійкості та циклічності</p> <p>1. Аналіз тенденцій розвитку ринку. 2. Аналіз стійкості ринку. 3. Аналіз циклічності ринку. 4. Використання трендового моделювання при оцінці варіаційних та динамічних характеристик ринкових індикаторів. Літ.: [1; 2, с.48-56; 174-187; 3; 4; 5; 6; 7].</p>	
4	<p>Тема 7. Особливості кон'юнктурних досліджень світових ринків. Дослідження кон'юнктури ринку нафти та нафтопродуктів</p> <p>1. Структура світових ринків. 2. Система показників дослідження кон'юнктури ринку нафти та нафтопродуктів. 3. Аналіз світового ринку нафти і нафтопродуктів. Літ.: [1; 2; 3, с.63-78; 4; 5; 6; 7].</p>	2
	<p>Тема 8. Кон'юнктура світового ринку паливно-енергетичних ресурсів</p> <p>1. Сутність світового ринку паливних та енергетичних ресурсів. Енергетичні баланси. 2. Аналіз світового ринку газу. 3. Світові ринки вугілля, електроенергії та інших енергоносіїв. 4. Україна на світовому ринку паливно-енергетичних ресурсів. Літ.: [1, с.30-42; 2; 3; 4; 5; 6; 7; 9].</p>	2
5	<p>Тема 9. Аналіз світового ринку машин та обладнання</p> <p>1. Особливості світового ринку машин та обладнання. 2. Сегменти світового ринку машин та обладнання. 3. Аналіз ціноутворення на машини та обладнання. 4. Аналіз світової торгівлі машин та обладнання. Літ.: [1, с.20-29; 2; 3, с.126-140; 4; 5; 6; 7].</p>	2
6	<p>Тема 10. Закономірності розвитку кон'юнктури ринків продовольчих товарів</p> <p>1. Сутність світового ринку продовольства. 2. Оптові ринки продовольчої продукції у світі та в Україні. 3. Світова біржова торгівля продовольством. Літ.: [1; 2; 3, с.140-158; 4; 5; 6; 7; 8, с.43-47; 9].</p>	2
7	<p>Тема 11. Кон'юнктурний аналіз ринку послуг</p> <p>1. Значення та особливості світового ринку послуг. 2. Структура ринку послуг. 3. Аналіз світового ринку транспортних послуг. 4. Аналіз світового ринку туристичних послуг. Літ.: [1; 2; 3, с.158-172; 4; 5; 6; 7].</p>	2
8	<p>Тема 12. Кон'юнктура ринку науково-технічної продукції</p> <p>1. Особливості ринку науково-технічної продукції. 2. Життєвий цикл виробу. 3. Види фірм у науково-технічній сфері. 4. Показники кон'юнктури науково-технічної продукції. 5. Особливості ціноутворення у науково-технічній сфері. Літ.: [1; 2, с.311-332; 3; 4; 5; 6; 7].</p>	2
Разом за семестр		18

Перелік практичних занять для студентів заочної форми здобуття освіти

№ з/п	Тема практичного заняття	Кількість годин
1	Поняття кон'юнктури ринку та її вплив на бізнес та економіку. Методологія кон'юнктурних досліджень. Система показників кон'юнктури ринку. Методичний інструментарій дослідження кон'юнктури ринку. Кон'юнктурний аналіз масштабу і типу ринків. Кон'юнктурний аналіз тенденцій розвитку ринку, його стійкості та циклічності. Літ.: [1, с.12-15; 2, с.56-59, 100-144; 3, с.14-33; 4; 5; 6; 7].	2
2	Особливості кон'юнктурних досліджень світових ринків. Дослідження кон'юнктури ринку нафти та нафтопродуктів. Кон'юнктура світового ринку паливно-енергетичних ресурсів. Аналіз світового ринку машин та обладнання. Закономірності розвитку кон'юнктури ринків продовольчих товарів. Кон'юнктурний аналіз ринку послуг. Кон'юнктура ринку науково-технічної продукції. Літ.: [1, с.30-42; 2; 3, с.63-78, 140-158; 4; 5; 6; 7; 8, с.43-47; 9].	2
Разом за семестр		4

4.3 Зміст самостійної (у т.ч. індивідуальної) роботи

Самостійна робота студентів усіх форм здобуття освіти полягає у систематичному опрацюванні програмного матеріалу, підготовці до практичних робіт, тестування з теоретичного матеріалу, виконанні індивідуальних домашніх завдань.

Обсяг самостійної роботи з дисципліни «Кон'юнктура світових ринків» становить 70 годин. Вона включає:

- опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу;
- самостійного опрацювання окремих тем та питань;
- опрацювання навчальної літератури при підготовці до практичного заняття;
- виконання індивідуального домашнього завдання;
- підготовка до поточного тестового контролю;
- підготовка до проведення контрольних заходів (написання контрольної роботи, тощо).

Студенти заочної форми здобуття освіти виконують ще й контрольну роботу. Вимоги до її виконання та варіанти визначаються методичними рекомендаціями до виконання контрольних робіт, які кожний здобувач вищої освіти отримує у викладача у період настановної сесії. Крім цього до послуг студентів сторінка навчальної дисципліни у Модульному середовищі для навчання, де розміщені Робоча програма дисципліни та необхідні документи з її навчально-методичного забезпечення.

Зміст самостійної роботи студентів денної форми здобуття освіти

Номер тижня	Вид самостійної роботи	Кількість годин
1	Опрацювання теоретичного матеріалу, підготовка до усного опитування та поточного контролю. Отримання завдання для виконання індивідуального домашнього завдання.	4
2	Опрацювання теоретичного матеріалу, підготовка до усного опитування та тестового контролю.	4
3	Опрацювання теоретичного матеріалу, підготовка до усного опитування та поточного контролю. Підбір матеріалів, опрацювання літературних джерел для виконання індивідуального домашнього завдання.	4
4	Опрацювання теоретичного матеріалу, підготовка до усного опитування та тестового контролю.	4
5	Опрацювання теоретичного матеріалу, підготовка до усного опитування та поточного контролю. Виконання ІДЗ.	4
6	Опрацювання теоретичного матеріалу, підготовка до усного опитування та тестового контролю.	4
7	Опрацювання теоретичного матеріалу, підготовка до усного опитування та контрольної роботи. Виконання ІДЗ.	4
8	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до усного опитування та тестового контролю. Контрольна робота за темами 1-5.	5

9	Опрацювання теоретичного матеріалу, підготовка до усного опитування та поточного контролю. Виконання ІДЗ.	4
10	Опрацювання теоретичного матеріалу, підготовка до усного опитування та тестового контролю.	4
11	Опрацювання теоретичного матеріалу, підготовка до усного опитування та поточного контролю. Виконання ІДЗ.	4
12	Опрацювання теоретичного матеріалу, підготовка до усного опитування та тестового контролю.	4
13	Опрацювання теоретичного матеріалу, підготовка до усного опитування та поточного контролю. Виконання ІДЗ.	4
14	Опрацювання теоретичного матеріалу, підготовка до усного опитування та тестового контролю.	4
15	Опрацювання теоретичного матеріалу, підготовка до усного опитування та поточного контролю. Виконання ІДЗ.	4
16	Опрацювання теоретичного матеріалу, підготовка до усного опитування. Здача індивідуального домашнього завдання.	4
17	Опрацювання теоретичного матеріалу, підготовка до усного опитування. Контрольна робота за темами 6-10.	5
Разом		70

На самостійне опрацювання студентів виносяться визначені у методичних рекомендаціях до практичних занять та самостійної роботи питання з кожної теми. Керівництво самостійною роботою та контроль за виконанням індивідуального завдання здійснюється викладачем згідно з розкладом консультацій у позаурочний час.

Вимоги до виконання контрольної роботи (для студентів заочної форми здобуття освіти) та індивідуального домашнього завдання (для студентів денної форми здобуття освіти) викладені в Модульному середовищі для навчання на сторінці навчальної дисципліни.

5 ТЕХНОЛОГІЇ ТА МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Процес навчання з дисципліни ґрунтується на використанні традиційних та сучасних технологій та методів, зокрема, лекції проводяться в основному словесними методами та з використанням комп'ютерних інформаційних технологій, наочних методів (слайдів), пояснення, бесіди; практичні заняття – з використанням ситуацій вправ, дискусій і мають за мету – закріпити теоретичні знання з дисципліни, сформувати вміння застосовувати методичний інструментарій кон'юнктурних досліджень та розвинути навички аналізу показників, тенденцій і циклічності розвитку ринків.

6 МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Поточний контроль здійснюється під час лекційних та практичних занять, а також у дні проведення контрольних заходів, встановлених робочою програмою і графіком освітнього процесу. При цьому використовуються такі методи поточного контролю:

- усне опитування;
- тестовий контроль теоретичного матеріалу;
- оцінювання результатів виконання індивідуального домашнього завдання;
- оцінювання результатів вирішення проблемних ситуацій кейс-методом.

При виведенні підсумкової семестрової оцінки враховуються результати поточного контролю. Здобувач вищої освіти, який набрав з будь-якого виду навчальної роботи, суму балів нижчу за 60 відсотків від максимального балу вважається таким, який має академічну заборгованість. Ліквідація академічної заборгованості із семестрового контролю здійснюється у період екзаменаційної сесії або за графіком, встановленим деканатом відповідно до «Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ».

7 ПОЛІТИКА ДИСЦИПЛІНИ

Політика навчальної дисципліни загалом визначається системою вимог до здобувача вищої освіти, що передбачені чинними положеннями Університету про організацію і навчально-методичне забезпечення освітнього процесу. Зокрема, проходження інструктажу з техніки безпеки; відвідування занять з дисципліни є обов'язковим. За об'єктивних причин (підтверджених документально) теоретичне навчання за погодженням із лектором може відбуватись в індивідуальному режимі. Успішне опанування дисципліни і формування фахових компетентностей і програмних результатів

навчання передбачає необхідність підготовки до практичних занять (вивчення теоретичного матеріалу з теми, активно працювати на занятті, брати участь у дискусіях, вирішенні проблемних питань).

Здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни. Пропущене практичне заняття здобувач зобов'язаний відпрацювати у встановлений викладачем термін, але не пізніше, ніж за два тижні до кінця теоретичних занять у семестрі.

Засвоєння студентом теоретичного матеріалу з дисципліни оцінюється за результатами опитування під час практичних занять, тестування й виконання індивідуального домашнього завдання. Виконання індивідуального завдання завершується його здачею на перевірку у терміні, встановлені графіком самостійної роботи. У якості ІДЗ здобувач може підготувати тези доповіді на конференцію за однією з тем навчальної дисципліни при дотриманні узгоджених з викладачем термінів його виконання.

Здобувач вищої освіти, виконуючи самостійну роботу з дисципліни, має дотримуватися політики доброчесності (заборонені списування, підказки, плагіат, використання штучного інтелекту (без вірного цитування)). У разі порушення політики академічної доброчесності в будь-яких видах навчальної роботи здобувач вищої освіти отримує незадовільну оцінку і має повторно виконати завдання з відповідної теми (виду роботи), що передбачені робочою програмою. Будь-які форми порушення академічної доброчесності під час вивчення навчальної дисципліни не допускаються та не толеруються.

У межах вивчення навчальної дисципліни здобувачам вищої освіти передбачено визнання і зарахування результатів навчання, набутих шляхом неформальної освіти, що розміщені на доступних платформах, які сприяють формуванню компетентностей і поглибленню результатів навчання, визначених робочою програмою дисципліни, або забезпечують вивчення відповідної теми та/або виду робіт з програми навчальної дисципліни (детальніше у Положенні про порядок визнання та зарахування результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ).

8 ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ У СЕМЕСТРІ

Оцінювання академічних досягнень здобувача вищої освіти здійснюється відповідно до «Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ». При поточному оцінюванні виконаної здобувачем з кожного виду навчальної роботи (робота) і отриманих ним результатів викладач виставляє йому певну кількість балів із призначених робочою програмою для цього виду роботи. При цьому кожна робота може бути зарахована, якщо здобувач набрав не менше 60 відсотків (мінімальний рівень для позитивної оцінки) від максимально можливої суми балів, призначеної кожному виду навчальної роботи.

Будь-які форми порушення академічної доброчесності не допускаються та не толеруються.

Отриманий здобувачем бал за зарахований вид навчальної роботи після її оцінювання викладач виставляє в електронному журналі обліку успішності здобувачів вищої освіти. За умови виконання усіх видів навчальної роботи за результатами поточного контролю протягом вивчення навчальної дисципліни, встановлених цією Робочою програмою, здобувач денної форми здобуття освіти з навчальної дисципліни може набрати до 60 балів (здобувач заочної форми – до 60 балів). Позитивну підсумкову оцінку здобувач може отримати, якщо за результатами поточного контролю набере від 60 до 100 балів. Семестрова підсумкова оцінка розраховується в автоматизованому режимі в інформаційній підсистемі «Електронний журнал» (ІС «Електронний університет») і відповідно до накопиченої суми балів визначається оцінка за інституційною шкалою та шкалою ЄКТС (див. таблицю 8.6), яка заноситься в екзаменаційну відомість, а також до Індивідуального навчального плану здобувача вищої освіти.

Таблиця 8.1 – Структурування дисципліни за видами навчальної роботи і оцінювання результатів навчання студентів денної форми здобуття освіти у 5 семестрі

Аудиторна робота						Контрольні заходи		Самостійна робота	Семестровий контроль
Практичні заняття (мінімум – 6 контрольних точок)						Тестовий контроль:		ІДЗ*	Залік
1-2	3	4-5	6-7	8-9	10	T*1-5	T6-10		За рейтингом
Кількість балів за вид навчальної роботи (мінімум-максимум)									
6-10	6-10	6-10	6-10	6-10	6-10	6-10	6-10	12-20	
36-60						12-20		12-20	60-100**

Примітка: *ІДЗ – індивідуальне домашнє завдання; T* – тема навчальної дисципліни;

**За набрану з будь-якого виду навчальної роботи з дисципліни кількість балів, нижче встановленого мінімуму, здобувач отримує незадовільну оцінку і має її перездати у встановлений викладачем (деканом) термін. Інституційна оцінка встановлюється відповідно до таблиці 8.6.

Таблиця 8.2 – Структурування дисципліни за видами навчальної роботи і оцінювання результатів навчання студентів заочної форми здобуття освіти

Аудиторна робота		Самостійна, індивідуальна робота			Семестровий контроль	
Практичне заняття		Контрольна робота		Тестовий контроль		Залік
1	2	Якість виконання		T1-5	T6-10	За рейтингом
Кількість балів за кожний вид навчальної роботи (мінімум-максимум)						
12-20	12-20	12-20		12-20	12-20	
24-40		12-20		24-40		60-100

Оцінювання якості виконання контрольної роботи студентами заочної форми здобуття освіти

Контрольна робота передбачає виконання чотирьох завдань – два теоретичних, одне проблемне питання та одне – практичне (розгляд ситуації). Варіанти контрольних робіт та зміст завдань наведено в методичних рекомендаціях до виконання контрольної роботи. При оцінюванні контрольної роботи враховуються повнота відповіді на питання; якість її виконання та захист. Кожен з цих показників оцінюються максимально: кожне з теоретичних та проблемних завдань – 5 балами, практичне завдання 5 балами, загальна максимальна сума балів становить 20. Критерії оцінювання контрольної роботи наведені в табл. 8.3

Таблиця 8.3– Розподіл балів між завданнями контрольної роботи здобувача вищої освіти

Види завдань	Для кожного окремого виду завдань		
	Мінімальний (достатній) бал	Потенційні позитивні бали* (середній бал)	Максимальний (високий) бал
Теоретичне питання № 1	3	4	5
Теоретичне питання № 2	3	4	5
Проблемне питання	3	4	5
Практичне завдання	3	4	5
Всього балів	12	16	20

Примітка. *Позитивний бал за контрольну роботу, відмінний від мінімального (12 балів) та максимального (20 балів), знаходиться в межах 13-19 балів та розраховується як сума балів за усі структурні елементи (завдання) контрольної роботи.

Кожне завдання контрольної роботи здобувача вищої освіти оцінюється з використанням наведених у таблиці 8.4 критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти (щодо визначення достатнього, середнього та високого рівня досягнення здобувачем запланованих ПРН та сформованих компетентностей).

Оцінювання результатів навчання на практичних заняттях

Оцінка, яка виставляється за практичне заняття, складається з таких елементів: усне опитування студентів на знання теоретичного матеріалу з теми; вільне володіння студентом спеціальною термінологією і уміння професійно обґрунтувати прийняті рішення при виконанні ситуаційних вправ; результати самостійних робіт.

При оцінюванні результатів навчання здобувачів вищої освіти на практичних заняттях викладач користується наведеними нижче критеріями (табл.8.4)

Таблиця 8.4 – Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти

Оцінка та рівень досягнення здобувачем запланованих ПРН та сформованих компетентностей	Узагальнений зміст критерія оцінювання
Відмінно (високий)	Здобувач вищої освіти глибоко і у повному обсязі опанував зміст навчального матеріалу, легко в ньому орієнтується і вміло використовує понятійний апарат; уміє пов'язувати теорію з практикою, вирішувати практичні завдання, впевнено висловлювати і обґрунтовувати свої судження. Відмінна оцінка передбачає логічний виклад відповіді мовою викладання (в усній або у письмовій формі), демонструє якісне оформлення завдань, вміє аналізувати помилки та виправляти їх. Здобувач не вагається при видозміні запитання, вміє робити детальні та узагальнюючі висновки, демонструє практичні навички з вирішення фахових завдань. При відповіді допустив дві–три несуттєві <i>помилки</i> .
Добре (середній)	Здобувач вищої освіти виявив повне засвоєння навчального матеріалу, володіє понятійним апаратом, орієнтується у вивченому матеріалі; свідомо використовує теоретичні знання для вирішення практичних задач; виклад відповіді грамотний, але у змісті і формі відповіді можуть мати місце окремі неточності, нечіткі формулювання правил, закономірностей тощо. Відповідь здобувача вищої освіти будується на основі самостійного мислення. Здобувач вищої освіти у відповіді допустив дві–три <i>несуттєві помилки</i> .
Задовільно (достатній)	Здобувач вищої освіти виявив знання основного програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та практичної діяльності за професією, справляється з виконанням практичних завдань, передбачених програмою. Як правило, відповідь здобувача вищої освіти будується на рівні репродуктивного мислення, здобувач вищої освіти має слабкі знання структури навчальної дисципліни, допускає неточності і <i>суттєві помилки</i> у відповіді, вагається при відповіді на видозмінене запитання. Разом з тим, набув навичок, необхідних для виконання нескладних практичних завдань, які відповідають мінімальним критеріям оцінювання і володіє знаннями, що дозволяють йому під керівництвом викладача усунути неточності у відповіді.
Незадовільно (недостатній)	Здобувач вищої освіти виявив розрізнені, безсистемні знання, не вміє виділяти головне і другорядне, допускається помилок у визначенні понять, перекручує їх зміст, хаотично і невпевнено викладає матеріал, не може використовувати знання при вирішенні практичних завдань. Як правило, оцінка «незадовільно» виставляється здобувачеві вищої освіти, який не може продовжити навчання без додаткової роботи з вивчення навчальної дисципліни.

ІДЗ здобувача вищої освіти оцінюється аналогічно з використанням вищенаведених у таблиці 8.4 критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти (мінімальний позитивний бал – 12 балів, максимальний – 20 балів). При підготовці тез доповідей на конференцію у якості ІДЗ здобувач вищої освіти отримує максимальний бал (20) за його виконання.

Оцінювання результатів тестового контролю

Кожен з двох тестів, передбачених робочою програмою, складається із 25 тестових завдань. Максимальна сума балів, яку може набрати студент за результатами тестування, складає 5.

Відповідно до таблиці структурування видів робіт за тематичний контроль здобувач залежно від кількості правильних відповідей може отримати від 3 до 5 балів:

Таблиця 9.5 – Розподіл балів в залежності від наданих правильних відповідей на тестові завдання

Кількість правильних відповідей	1–13	14–16	17–22	23–25
Відсоток правильних відповідей	0-59	60-74	75-89	90-100
Кількість балів	-	3	4	5

На тестування відводиться 30 хвилин. Правильні відповіді студент записує у талоні відповідей. Студент може також пройти тестування і в онлайн режимі у Модульному середовищі для навчання на сторінці навчальної дисципліни. Тестування здобувачів вищої освіти у Модульному середовищі для навчання автоматично оцінюються за критеріями, наведеними у таблиці вище.

При отриманні негативної оцінки тест слід перездати до терміну наступного контролю.

Для кожного окремого виду завдань підсумкового семестрового контролю застосовуються критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти, наведені у табл.8.4.

Підсумкова семестрова оцінка за інституційною шкалою і шкалою ЄКТС визначається в автоматизованому режимі після внесення викладачем результатів оцінювання з усіх видів робіт до електронного журналу. Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС у наведеній нижче таблиці 8.6.

Таблиця 8.6 – Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС

Оцінка ЄКТС	Рейтингова шкала балів	Інституційна шкала (опис рівня досягнення здобувачем вищої освіти запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни)	
		Залік	Іспит/диференційований залік
A	90-100	Зараховано	Відмінно/Excellent – високий рівень досягнення запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни, що свідчить про безумовну готовність здобувача до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
B	83-89		Добре/Good – середній (максимально достатній) рівень досягнення запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни та готовності до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
C	73-82		Задовільно/Satisfactory – Наявні мінімально достатні для подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом результати навчання з навчальної дисципліни
D	66-72		
E	60-65		
FX	40-59	Незараховано	Незадовільно/Fail – Низка запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни відсутня. Рівень набутих результатів навчання є недостатнім для подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
F	0-39		Незадовільно/Fail – Результати навчання відсутні

Семестровий залік виставляється, якщо загальна сума балів, яку набрав студент з дисципліни за результатами поточного контролю знаходиться у межах від 60 до 100 балів. При цьому за інституційною шкалою ставиться оцінка «зараховано/незараховано», а за шкалою ЄКТС – буквене позначення оцінки, що відповідає набраній здобувачем вищої освіти сумі балів відповідно до таблиці 8.6.

10 ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

1. Предмет та об'єкт дисципліни «Кон'юнктура світових ринків».
2. Завдання вивчення дисципліни «Кон'юнктура світових ринків».
3. Визначення поняття кон'юнктури ринку та її види.
4. Вплив кон'юнктури ринку на бізнес і економіку.
5. Економічні фактори впливу на кон'юнктуру ринку.
6. Політичні фактори впливу на кон'юнктуру ринку.
7. Соціокультурні фактори впливу на кон'юнктуру ринку.
8. Методологія проведення кон'юнктурних досліджень: основні підходи, методи та засоби аналізу кон'юнктури ринку.
9. Статистичні методи в кон'юнктурних дослідженнях: використання статистичних даних та методів для виявлення тенденцій, прогнозування розвитку ринку.
10. Анкетування та опитування як інструменти кон'юнктурних досліджень: методика проведення опитувань, збір та аналіз даних, отриманих від респондентів.
11. Дослідження ринкових сегментів у кон'юнктурних дослідженнях: визначення та аналіз ринкових сегментів, їх ролі в кон'юнктурі ринку.
12. Використання економетричних моделей у кон'юнктурних дослідженнях: застосування математичних та статистичних методів для моделювання та прогнозування ринкової кон'юнктури.
13. Завдання вивчення ринкової кон'юнктури.
14. Вимоги до економічних показників ринкової кон'юнктури
15. Система основних показників ринкової кон'юнктури та їх взаємозв'язки
16. Етапи дослідження економічної кон'юнктури та інформаційне забезпечення.
17. Класифікація методів аналізу кон'юнктури ринку.
18. Організація розробки кон'юнктурних прогнозів.
19. Аналіз масштабу і потенціалу ринку.
20. Аналіз структури ринку, ступеня його монополізації та інтенсивності конкуренції.
21. Аналіз тенденцій розвитку ринку.
22. Аналіз стійкості ринку.
23. Аналіз циклічності ринку.
24. Використання трендового моделювання при оцінці варіаційних та динамічних характеристик ринкових індикаторів.
25. Структура світових ринків.
26. Система показників дослідження кон'юнктури ринку нафти та нафтопродуктів.
27. Аналіз світового ринку нафти і нафтопродуктів.
28. Сутність світового ринку паливних та енергетичних ресурсів.
29. Енергетичні баланси.
30. Аналіз світового ринку газу.
31. Світові ринки вугілля.
32. Світові ринки електроенергії.
33. Світові ринки інших енергоносіїв.
34. Україна на світовому ринку паливно-енергетичних ресурсів.
35. Особливості світового ринку машин та обладнання.
36. Сегменти світового ринку машин та обладнання.
37. Аналіз ціноутворення на машини та обладнання.
38. Аналіз світової торгівлі машин та обладнання.
39. Сутність світового ринку продовольства.
40. Оптові ринки продовольчої продукції у світі та в Україні.
41. Світова біржова торгівля продовольством.
42. Значення та особливості світового ринку послуг.
43. Структура ринку послуг.
44. Аналіз світового ринку транспортних послуг.
45. Аналіз світового ринку туристичних послуг.
46. Особливості ринку науково-технічної продукції.
47. Життєвий цикл виробу.
48. Види фірм у науково-технічній сфері.
49. Показники кон'юнктури науково-технічної продукції.
50. Особливості ціноутворення у науково-технічній сфері.

11 НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Навчальний процес з дисципліни «Креативне підприємництво» повністю і в достатній кількості забезпечений необхідною навчально-методичною літературою та матеріалами, розміщеними в модульному середовищі для навчання. Доступ до ресурсу: URL: <https://msn.khmnu.edu.ua/course/view.php?id=8973>

12 РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Аналіз світових товарних ринків. Опорний конспект лекцій. / Укладач: О.Д. Дячун. Тернопіль: ТНТУ, 2022. 86 с.
2. Андрейченко А.В., Горбаченко С.А., Грінченко Р.В., Карпов В.А., Кучеренко В.Р. Аналіз ринкової кон'юнктури: навчальний посібник. – Одеса: ОНЕУ, 2014.– 345 с.
3. Набок І. І. Кон'юнктура світових товарних ринків: навч. посібник. – К. : НАУ, 2018. – 193с.
4. Рубцова М.Ю. Кон'юнктура світових товарних ринків: навчальний посібник /М.Ю. Рубцова.– Київ: «ВАДЕКС», 2017. – 360 с.
5. Савчук В.С. Кон'юнктура світового ринку. – К.: КНЕУ, 2015.
6. Світовий ринок товарів та послуг : підручник / А.А. Мазаракі, Т.М. Мельник, Л.П. Кудирко. – К.: КНТЕУ, 2016. – 708с.

Додаткова

7. Карпов В.А., Шевченко-Перепьолкіна Р.І., Горбаченко С.А. Аналіз та прогнозування ринкової кон'юнктури. Київ: Кондор, 2019. 320с.
8. Соколюк С.Ю., Бленда Н.О., Жарун О.В. Аналіз кон'юнктури продовольчого ринку та визначення стратегічних цілей його розвитку. Економічний простір. №176. 2021. С.43-47.
9. Структурні зміни у світовій торгівлі як чинник розвитку внутрішнього ринку України: колективна монографія / за ред. д-ра екон. наук, чл.-кор. НААН України Т.О.Осташко ; НАН України, ДУ «Ін-т екон. та прогнозів. НАН України». – Електрон. ресурс. – К., 2019. – 350 с.

13 МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Інформаційна та комп'ютерна підтримка: ПК, ноутбук або інший мобільний пристрій, проєктор.

Програмне забезпечення: доступ до мережі Інтернет, робота з презентаціями.

Вивчення навчальної дисципліни не потребує використання спеціального програмного забезпечення, крім загальнонавчаних програм.

14 ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Електронна бібліотека університету. URL: http://lib.khmnu.edu.ua/asp/php_f/page_lib.php
2. Модульне середовище для навчання. URL: <https://msn.khmnu.edu.ua/course/view.php?id=8973>
3. Репозитарій ХНУ. URL : <https://library.khmnu.edu.ua/#>.